

УДК 331.526

Сидорук І.С.

канд. екон. наук, старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ПРОГНОЗИ ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ В УКРАЇНІ

Актуальною темою для всіх економістів світу є зміни економіки, що спричинені карантинними обмеженнями у зв'язку з пандемією COVID-19. Насамперед, це зупинка мільйонів, мільярдів транзакцій, обміну між економічними агентами: усіма, хто виробляє і споживає товари та послуги. Як результат – кількість грошей, що працюють в економіці, скорочується, тому на зміну карантину прийде криза ліквідності, економіка скоротиться.

Відповідно до розрахунків Міжнародного валютного фонду (МВФ), рівень життя у 170 країнах цього року знизиться через пандемію коронавірусу. У огляді “Перспективи світової економіки”, що був опублікований у квітні, МВФ спрогнозував падіння світової економіки на 3% у 2020 році. Якщо COVID-19 вдасться приборкати у першій половині 2020 року, то світова економіка зможе відновитися вже у 2021 році та зрости на 5,8%. Зокрема, МВФ прогнозує, що ВВП Євросоюзу у 2020 році впаде на 7,1%, ВВП США – на 6,1%, ВВП Росії – на 5,5% [1]. За прогнозами МВФ, падіння світової економіки внаслідок коронавірусу стане найбільшим за останні декілька десятиліть років, адже під час світової фінансової кризи у 2009 році ВВП світу впав лише на 0,1%.

У жовтні 2019 року в МВФ прогнозували зростання економіки України у 2020 році на 3%. На сьогоднішній день прогнозується падіння ВВП України на 7,7% у 2020 році. За сприятливих умов, у 2021 році в Україні відновиться зростання ВВП на 3,6%. Також Фонд оцінив рівень безробіття: за прогнозами безробіття в Україні зросте до 10,1% у

2020 році та скоротиться до 9,3% у 2021 році. Станом на 2019 рік безробіття було на рівні 8,3%.

Національний банк України прогнозує менші втрати валового внутрішнього продукту України: за підсумками другого кварталу ВВП скоротиться на 11%, а за 2020 рік – на 5% [2].

Введені в країні обмеження суттєво вплинуть на такі види економічної діяльності як пасажирські перевезення усіма видами транспорту, роздрібна торгівля, надання послуг, громадське харчування, тимчасове розміщення, діяльність туристичних агентств і операторів, мистецтво, спорт, розваги та відпочинок. Відновлення цих секторів займе до двох років при сприятливих умовах. На думку експертів, до 20% малих і середніх підприємств можуть перестати існувати [3]. Ключові експортні галузі України також постраждають від карантину. Обсяги виробництва та експорту металургії скоротяться через падіння попиту на металургійну продукцію, а експорт зернових – через менший врожай, зумовлений поганою погодою [4].

Українські науковці Лідія Горошкова та Євген Хлобистов прогнозують, що в карантин ВВП зменшується на 3% щоденно [4].

Напружена ситуація склалася на ринку праці України: близько 5% працівників втратили свої робочі місця, більше 30% знаходяться у відпустці за свій рахунок, кількість вакансій вже скоротилося на третину, в Україну повернулися сотні тисяч працівників. Після скасування карантину відновлення економіки буде відбуватися дуже повільно. Тому слід очікувати зростання безробіття до 12-15% [3]. Зростання безробіття зумовить необхідність додаткової виплати коштів у вигляді допомоги по безробіттю. Водночас, працівники, які не будуть звільнені, фактично будуть отримувати платню за роботу, яку, вимушено, але не виконують. Таким чином, ВВП не буде вироблений, а витрати – понесені [4]. Очевидним також є зменшення купівельної спроможності громадян у довгостроковому періоді внаслідок зменшення або втрати доходів та “проїдання” заощаджень.

Перелічені фактори призведуть до суттєвого недоотримання коштів Державним та місцевими бюджетами України, а також до збільшення державних видатків. Деякі країни, не чекаючи на стиснення економіки, починають використовувати монетаристські підходи, відповідно до яких кількість грошової маси в економіці повинна бути достатньою для її функціонування. Наприклад, США впливають в економіку різними шляхами понад 6 трлн. дол., з них 2,2 трлн. дол. – на заходи з підтримки громадян і бізнесу. Отже, подолання економічної кризи в Україні

потребує своєчасних та професійних дій Уряду та Національного банку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. World Economic Outlook, April 2020: The Great Lockdown [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.

2. Макроекономічний прогноз до Інфляційного звіту Національного банку України, квітень 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-kviten-2020-roku>.

3. Падіння зарплат і безробіття: озвучено сумний прогноз щодо наслідків карантину в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apostrophe.ua/ua/news/economy/2020-04-13/padenie-zarplat-i-bezrobotitsa-ozvuchen-pechalnyiy-prognoz-po-posledstviyam-karantina-v-ukraine/193791>.

4. Економічний нокдаун коронавіруса для України: в карантин ВВП зменшується на 3% щоденно [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/ekonomichnij-nokdaun-koronovirusa-skilki-vtrati-366467/>.